

Monumentnummer*: 511551

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 11 maart 2003
Kadaster deel/nr 82741/179

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Huis ter Heide Zeist Utrecht

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Zeist C 1905

Omschrijving**

Omschrijving

HOOFDGEBOUW (Zandbergen). Aan de Amersfoortseweg ligt het bakstenen huis Zandbergen dat rond 1754 in sobere classicistische stijl is opgetrokken. In 1920 heeft de architect J.W. Hanrath het huis uitgebreid met een serre tegen de westgevel, een rechthoekige uitbouw met het trappenhuis tegen de oostgevel en een dubbel bordes tegen de zuidgevel. Tevens zijn bij deze verbouwing de roedenvensters teruggebracht. Het op rechthoekige grondslag opgetrokken pand met geblokte hoeklisenen bestaat uit een souterrain en twee bouwlagen afgesloten door een gecorniste kroonlijst onder een met Hollandse pannen gedekt afgeplat schilddak met gemetselde hoekschoorstenen. De gevels zijn regelmatig vormgegeven met meerruits schuifvensters, draaivensters in het souterrain en dakkapellen voorzien van pilasters en klauwstukken. De zevenassige voorgevel heeft een symmetrische indeling met een driezijdig middenrisaliet, waarvan de zijvlakken licht gebogen zijn en iets inspringen. De middenrisaliet wordt overkapt door een schilddakje en bekroond door een ijzeren windvaan. Centraal bevindt zich een dubbele toegangsdeur met getoogd bovenlicht gevat in een barokke omlijsting gedecoreerd met gebogen ranken. Ook de dakkapel heeft een barokke omlijsting met kuif en klauwstukken. De achtergevel is vijf traveeën breed met een licht risalerende middenpartij waarin een eenvoudig omlijste toegangsdeur met bovenlicht. De deur is bereikbaar via een rechthoekige bordestrap uit 1920 gebouwd door de architect Hanrath. De bordestrap heeft bakstenen pijlers met natuur/kunststenen detaillering en ijzerwerk. De middelste dakkapel van deze gevel wordt bekroond door een bronzen luidklokje. Tegen de rechter zijgevel is een rechthoekige veranda-achtige serre aangebouwd bestaande uit natuurstenen zuilen die een kroonlijst dragen met daarop een balustrade van het balkon. De zuilen staan op een hoge bakstenen voet met een trap aan de linkerzijde. De linker zijgevel heeft centraal een rechthoekige uitbouw van drie traveeën waarachter zich het trappenhuis bevindt. In het middenrisaliet aan een bordes is de toegangsdeur met zijlichten gevat in een eenvoudige omlijsting die een balkon met ijzeren

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

balustrade draagt. Een dubbele deur opent op het balkon met boven de deur een hoog opgetrokken boogvenster, die voor de lichttoetreding van het trappenhuis zorgt. Aan weerszijden van deze middenpartij bevindt zich een vensteras bestaande uit een negenruits venster en een langgerekt meerruits venster. In het INTERIEUR is ondermeer van belang de toevoegingen die Hanrath in 1920 heeft aangebracht, namelijk terzijde van de entree de grote hal met monumentale eikenhouten schouw en statietrap met balusters in Marotstijl; de achterkamer met betimmeringen; de voormalige herenkamer met betimmeringen en zeventiende-eeuwse schouw (1688), die van elders afkomstig is. Oorspronkelijke achttiende-eeuwse elementen zijn de omlijste paneeldeuren.

Waardering

HOOFDGEBOUW (Zandbergen) is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de architectonische vormgeving in eenvoudige classicistische stijl die typerend is voor de 18de eeuw;
- vanwege de vroeg-20ste-eeuwse verbouwing aan het interieur (betimmeringen, trap en schouwpartij) en het exterieur (serre, aanbouw, bordes) van de architect Hanrath;
- vanwege de kenmerkende ligging binnen de historische tuin- en parkaanleg;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis